

Храни, селско стопанство и биотехнологии

Европейски и национални политики ■

Европейски технологични платформи ■

Национални изследователски инфраструктури ■

Успешни проектни практики ■

Съвместна иновационна дейност ■

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

НАУКА & БИЗНЕС

Национален бюлетин 2012

Проектът „Наука и бизнес“ се осъществява от Министерството на образованието, младежта и науката с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Той е насочен към създаване на ефективни инструменти и изграждане на благоприятна среда за активно взаимодействие между представителите на научните среди и бизнеса.

Съществуващата национална стратегическа рамка за развитие на науката и иновациите предвижда насърчаване на взаимодействието в рамките на т.нар. триъгълник на знанието „наука – образование – иновации“ и стимулира изследователските звена, университетите и бизнеса да работят заедно при създаването и трансфера на ново знание, технологии и иновации. Изпълнението на целите на **Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020** ще позволи създаването на устойчиви взаимоотношения между образованието, науката и бизнеса като основа на развитието на икономиката на знанието и ще допринесе за подобряване на сравнителните позиции на България по показателите за устойчив и качествен растеж.

Издание на
**Министерството на образованието,
младежта и науката**
www.mon.bg

Дизайн и печат
**Фондация „Приложни изследвания
и комуникации“**
www.arcfund.net

Проект
„Наука и бизнес“
<http://s2b.mon.bg>

© **МОМН, 2012**

Изразените мнения в настоящата публикация ангажират единствено техните автори и не изразяват позицията на Министерството на образованието, младежта и науката на Република България.

СЪДЪРЖАНИЕ НА БРОЯ

Изследователските инфраструктури – приоритетна роля в процеса на изграждане на Европейското изследователско пространство	4
На фокус.....	5
Европейската политика в сектора на храните, селското стопанство и биотехнологиите.....	6
Национална стратегическа рамка.....	7
Публична подкрепа за биологичното земеделие в ЕС в рамките на ОСП	9
Развитие на научните изследвания в областта на храните, селското стопанство и биотехнологиите.....	11
Научноизследователски потенциал на България.....	13
Семейният бизнес с водеща роля в развитието на биологичното земеделие.....	14
Програмата за развитие на селските райони в подкрепа на биологичното земеделие.....	16
Новини	17
Селскостопанска академия	18
Успешни проектни практики.....	19
Принос на България за развитие на световната наука	20
Бизнес профили.....	21
Европейски технологични платформи	22
Предстоящо	24

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ!

Днес повече от всякога научните изследвания и иновациите следва да работят заедно за решаване на ключовите предизвикателства пред обществото в области като здравеопазване, демографски промени, устойчиво селско стопанство и биоикономика, чиста и ефективна енергия, интелигентен зелен интегриран транспорт, екология и климат, ефективност на ресурсите и суровините. За нас е важно да планираме на равнопоставена основа, съвместно с останалите страни – членки на Европейския съюз, бъдещите мерки за постигане на максимална ефективност на програмите и инициативите за подкрепа на научните изследвания и иновациите в Европа. България трябва да отстоява интересите на българската академична общност и бизнеса в страната, да впише своите приоритети и да даде собствен принос за изграждането на Европейското научноизследователско пространство и общия европейски дом.

Настоящият бюлетин има амбициозната задача да отразява и популяризира взаимодействието между представителите на науката и бизнеса, да информира за актуални събития в ключовите сектори на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020 и програмните инициативи за финансиране на съвместни изследователски и иновационни проекти.

Чрез проекта „Наука и бизнес“ Министерството на образованието, младежта и науката цели да подкрепи взаимодействието в рамките на т.нар. „триъгълник на знанието“ чрез създаването на среда за бъдещи партньорства и популяризиране на постигнатите резултати.

Безспорно е, че ключът към успешен бизнес модел и стабилен икономически растеж лежи в подобряването на качеството на образованието, в замяната на сухата теория с един по-прагматичен подход. Необходимо е знанието да се превърне в можење, в инструмент за вземане на решения. Вярвам, че от координираните усилия на всички нас зависи самочувствието ни на българи. Искам да благодаря на нашите учени за всеотдайността им и активната изследователска дейност в условията на икономическа криза и глобализираща се и динамична международна конкуренция. Искам да ви уверя, че ще продължим да работим усилено за създаването на необходимата благоприятна среда за развитие на научните изследвания и превръщането на научните резултати в икономически предимства.

Пожелавам на всички читатели успех в бъдещите инициативи, упоритост да се борят за своето място на българските и европейските пазари и кураж да надскочат себе си и да станат водещи фигури в попрището, което са си избрали!

Сергей Игнатов

СЕРГЕЙ ИГНАТОВ,

Министър на образованието, младежта и науката

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИТЕ ИНФРАСТРУКТУРИ – ПРИОРИТЕТНА РОЛЯ В ПРОЦЕСА НА ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКО ПРОСТРАНСТВО

Изграждането на национални и регионални конкурентни предимства е съпроводено от редица икономически, технологични и социални предизвикателства. В такива условия, ориентирани към растежа, фактори като изследователските инфраструктури трябва да се използват в пълния им потенциал и възможности.

Изследователските инфраструктури се определят като „съоръжения и структури, които предоставят услуги на световно равнище, особено важни за провеждането на висококачествени, в т.ч. уникални за Европа изследвания, които имат по-високи от стандартните за отделните области инвестиционни и оперативни разходи и които са в състояние да предоставят адекватна научна, техническа и логистична подкрепа на широк спектър от потребители“. Изследователските инфраструктури обхващат единични, разпръснати и/или виртуални широкомащабни изследователски комплекси, колекции, обособени ареали от изследователски интерес, библиотеки, бази данни, интегрирани системи от малки изследователски комплекси, както и инфраструктурни центрове на компетентност.

Изследователските инфраструктури играят ключова роля за развитието на науката, технологичния напредък и разпространяването на знание, което ги поставя в центъра на вниманието на европейския дневен ред в областта на изследванията и иновациите. В рамките на ЕС е натрупан значителен опит в изграждането на изследователски инфраструктури, които действат като своеобразни хъбове при създаването на ново знание и трансформирането му в иновационни процеси и продукти.

С цел да се справи с посочените предизвикателства и да постигне повишаване на научния потенциал, улесняване на достъпа на широк кръг изследователи и създаване на обща платформа за взаимодействие и трансфер на технологии ЕК лансира голям брой инициативи, свързани с изграждането на изследователски инфраструктури. За да се гарантира тяхната реализация, изследователските инфраструктури са изведени

като основен приоритет при прилагането на редица европейски финансови инструменти, политически документи и стратегически пътни карти.

Националната пътна карта за научна инфраструктура на България е приета през 2010 г. Тя има за цел да осигури стратегическото и ефективно развитие на науката и иновациите, повишаване на конкурентоспособността на научните продукти и е основа за преговори с международните и европейските партньори за бъдещи инвестиции в избрани нацио-

нални инфраструктурни комплекси, които да бъдат част от общоевропейски инфраструктурни мрежи. Пътната карта обхваща национално значими научни комплекси и/или съоръжения, разположени на територията на страната, които имат потенциал за развитие в национален, регионален или европейски мащаб.

Във всеки от броевете на бюлетина „Наука и бизнес“ ще бъдат представяни проекти за изграждане и развитие на изследователски инфраструктури с участието на научноизследователски звена от страната.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИТЕ ИНФРАСТРУКТУРИ В ПОЛЕЗРЕНИЕТО НА СЪВРЕМЕННИЯ ЕВРОПЕЙСКИ ДНЕВЕН РЕД

Хоризонт 2020 (2014/2020)	Осмата рамкова програма „Хоризонт 2020“ се фокусира върху три приоритета, първият от които е Съвършенство в науката , включително изследователски инфраструктури на световно равнище. Предвиденият пряк бюджет за европейски изследователски инфраструктури (включително електронни инфраструктури) възлиза на 2,478 млн. евро, което представлява 3 % от целия бюджет на „Хоризонт 2020“ и 10 % от бюджета на първия приоритет.
2010	Иновационен съюз , водещата инициатива на стратегията „Европа 2020“, поставя целта до 2015 г. да завърши изграждането на 60 % от приоритетните европейски изследователски инфраструктури, определени от Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ESFRI).
2009	Европейската комисия предлага правна рамка за Европейски консорциум за научноизследователски инфраструктури (ERIC), адаптирана към особеностите на този тип проекти. Приемането й осигурява съществуването на лесно използваем правен инструмент; юридически статус, признат във всички страни – членки на ЕС; адаптивност към специфичните изисквания на всяка отделна инфраструктура; по-бърз и ефективен процес на създаване на международни изследователски инфраструктури.
7РП (2007/2013)	По програмата „Капацитет“ са предвидени 1,700 млн. евро за стимулиране изграждането на нови общоевропейски изследователски инфраструктури и за въвеждането на съществени подобрения в съществуващите.
2006	ESFRI създава първата по рода си Европейска пътна карта за изследователски инфраструктури . Целта е да се идентифицират нови изследователски инфраструктури или да се предприемат съществени подобрения в съществуващите, които отговарят на потребностите на европейската изследователска общност, да се предостави инструмент за вземане на решения в полза на балансираното развитие на научен капацитет в отделните научни области, да се даде насока за дългосрочно бюджетно планиране от страна на финансиращите организации.
2002	Създаден е Европейски стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ESFRI) като платформа за координирана работа върху разработването на стратегически политики за общоевропейски изследователски инфраструктури и подготовка на европейска пътна карта, която да играе ролята на инкубатор за проекти за изследователски инфраструктури с общоевропейска насоченост.
6РП (2002/2006)	Предвидени са 715 млн. евро за изследователска инфраструктура с цел стимулиране на съгласуваното използване и развитие на съществуващи изследователски инфраструктури и улесняване изграждането на нови общоевропейски изследователски структури.
2000	Лансирана е идеята за единно Европейско изследователско пространство (ERA), като се акцентира върху централната роля на изследователските инфраструктури за гарантиране развитието и прилагането на знанието в Европа.

НА ФОКУС

Храните, селското стопанство и биотехнологиите са теми, които изискват изключително внимание от авторите на политики на национално, европейско и световно равнище. Важността на сектора се определя от силната му обвързаност с някои основни предизвикателства на глобално равнище като изхранване на нарастващото население и борбата с климатичните промени. Тези предизвикателства налагат създаването на политики, които насърчават развитието на нови технологии, нови методи на работа и цялостна модернизация на сектора за постигане на по-висока ефективност при използване на наличните ресурси. Европейските страни и останалите развити държави наред с развиващите се икономики се стремят към напредък в тази област с инвестиции в научноизследователската и иновационната дейност.

България се изправя пред сериозни предизвикателства в това отношение. Те са породени основно от цялостното състояние на науката и изследователската дейност в страната. Освен системни съществуват и структурни проблеми, свързани с наличието предимно на микро- и малки земеделски производители, както и на малки и средни предприятия в хранително-вкусовата промишленост. Това възпрепятства инвестициите в секторната научноизследователска и развойна дейност, тъй като малките и средните предприятия от бранша не притежават достатъчен финансов и експертен капацитет за инвестиции в научни изследвания и иновации. Това е и една от причините взаимодействието между бизнеса и академичните среди да не е достатъчно развито. Други пречки са остарялата образователна и изследователска инфраструктура в университетите и често недостатъчната практическа подготовка на студентите. В сферата на биотехнологиите има съществуваща инфраструктура за развитие на научни изследвания, но при недостатъчните инвестиции и слабата координация между различните звена това може да се окаже непродуктивно.

Биоземеделието е сравнително нов и изключително перспективен сектор на селското стопанство в световен мащаб и България има всички предпоставки да го развие успешно.

Пазар

Продажбите на биологични продукти в световен мащаб нарастват устойчиво – за периода 2000 – 2010 г. увеличението е повече от три пъти. Световният пазар на биологични храни през 2010 г. се оценява на 59 млрд. долара. Биологичното земеделие е доброволна система на производство и неговата основна движеща сила е потребителското търсене. Всички данни, включително и за кризисните 2009 – 2011 г., показват ясно изразена тенденция на растеж, което чертае добри перспективи. Кой не би искал да произвежда продукти с бъдеще?

Публична подкрепа

Успоредно с нарастването на броя на потребителите на биохрана (които са и гласоподаватели) се увеличават и мерките за публична подкрепа за сектора. Финансовото подпомагане за биологичните производители под формата на компенсаторни плащания, достъпът до консултантски услуги, предимството при оценката на проекти и други форми на подпомагане са част от Общата селскостопанска политика на ЕС. България като член на ЕС прилага част от тези мерки, съответно българските фермери, развиващи биологично земеделие, имат достъп до допълнителна финансова подкрепа в сравнение с фермерите, прилагащи конвенционални практики.

Конкурентни предимства

Сравнително големият брой на микро-, малки и средни земеделски стопанства, както и малките и средните преработвателни предприятия са по-скоро предимство при биологичното производство. Други предимства са наличието на големи земеделски територии, в които преобладава екстензивно производство, както и наличието на големи природни и защитени територии, традиции, опит и научни постижения в специфични производства (например лечебни и етерично-маслени култури, дребни плодове, зеленчуци). Само за последните 10 години предприемчивите български производители, преработватели и търговци успяха да се възползват от тези предимства. България заема първо място в ЕС по площи, заети с биологична маслодайна роза; най-големият производител на биологични оранжеви краставици в Европа е българска фирма; на второ място сме по сертифицирани площи за събиране на диворастящи билки, плодове и гъби; на четвърто място сме по брой на биологични пчелни семейства. Тези резултати са постигнати в условията на конкуренция с държави, в които биоземеделието има 50-годишна история, и на фона на минимална публична подкрепа (първите субсидии за био-производство бяха изплатени едва през 2009 г.). При наличието на по-ефективно работещи мерки за подпомагане на биоземеделието, водеща роля от страна на земеделската наука и повече специалисти резултатите могат да бъдат още по-впечатляващи.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА В СЕКТОРА НА ХРАНИТЕ, СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И БИОТЕХНОЛОГИИТЕ

Предизвикателствата, изискващи устойчиви инвестиции в научни изследвания в областта на храните, селското стопанство и биотехнологиите, могат да се обобщят в следните няколко направления:

- нарастване на глобалното население (по прогноза на ООН през 2050 г. населението на Земята ще бъде около 9,2 млрд. души);
- нарастване на доходите на населението в развиващите се страни и променящите се хранителни навици с повече прием на протеини; нарастване на енергийното потребление;
- разрастващо се производство на биогорива и използване на все по-големи площи земя (които традиционно се използват за производство на храни) за производството на енергийни ресурси;
- глобални климатични промени и отрицателни въздействия върху селското стопанство;
- изчерпване на природните ресурси с важно значение за развитие на селското стопанство в световен мащаб (например световните залежи на фосфор);
- сигурност и безопасност на храните и нови етични изисквания към производителите на храни.

За да отговори на тези предизвикателства, Европейският съюз и държавите членки предприемат редица мерки. В областта на храните, селското стопанство и биотехнологиите на европейско равнище се изпълняват следните политики:

Безопасност на храните

Интегрираният подход на ЕС към безопасността на храните включва мерки в областите безопасност на храните, здраве и хуманно отношение към животните, както и здраве на растенията. Тези политики се разработват главно от Европейската комисия, Генерална дирекция „Здравеопазване и потребители“. Европейската агенция, специализирана в тази област, е Европейският орган по безопасност на храните със седалище Парма, Италия. Агенцията предоставя съвети, основани на научни изследвания, при изготвяне на нови законодателни актове. След публикуването на *Зелена*

книга за законодателството в областта на храните (1997 г.) и *Бяла книга за безопасност на храните* (2000 г.) през 2002 г. беше приет Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури за безопасността на храните.

Биотехнологии

Основен документ в областта на биотехнологиите на европейско равнище е *Стратегията за науките за живота и биотехнологиите* (COM(2002)27), приета през 2002 г. След нейното актуализиране през 2007 г. бяха дефинирани пет основни приоритетни области: насърчаване на научноизследователската дейност и развитието на пазара за биопродукти; подобряване на връзките между изследователските организации и промишлеността; насърчаване на информиран обществен дебат в сферата на биотехнологиите; гарантиране на устойчив принос на съвременните биотехнологии към развитието на селското стопанство; подобряване прилагането на европейското законодателство и неговото въздействие върху конкурентоспособността.

Политизирианият обществен дебат в някои държави членки засилва настроението срещу проучванията в областта на генно модифицираните организми (ГМО) и пускането на пазара на такива продукти. За момента шест страни членки са се позовали на „предпазната клауза“ (чл. 23, Директива 2001/18/ЕС) за ограничаване или забрана на използването и/или продажбата на ГМО продукти на тяхна територия – Австрия, Франция, Гърция, Унгария, Германия и Люксембург.

Селско стопанство

Основните предизвикателства пред ЕС в областта на селското стопанство са свързани с продоволствената сигурност, повишаване производителността в сектора с цел запазване на позициите на ЕС в световен мащаб, намаляване на излишъците и

отстраняване на несъвършенствата в администрирането на Общата селскостопанска политика (ОСП), както и намаляване на отрицателните последици върху околната среда в резултат от селскостопански дейности.

За постигането на посочените цели са предвидени 4,5 млрд. евро за изследователска дейност в областта на продоволствената сигурност, биоикономиката и устойчивото селско стопанство. След редица реформи в Общата селскостопанска политика от нейното създаване досега (като основни сред тях бяха намаляването на бюджета за ОСП като част от общия бюджет на ЕС, както и налагане на производствени лимити и въвеждане на преки плащания за производителите) Европейската комисия предлага нов пакет от реформи, които да влязат в сила за програмния период 2014 – 2020 г. Най-значими сред тях са създаването на обща система за изчисляване на преките плащания за производителите от старите и новите страни членки, както и въвеждането на т.нар. „зелени плащания“ за земеделци, които спазват екологичните стандарти, определени от ЕС.

Селското стопанство е тясно свързано с борбата срещу климатичните промени. То е основен фактор за увеличаване на парниковите емисии чрез отделянето на метан от животновъдството и на азотен оксид от торове. Климатичните промени влияят на селскостопанските добиви, като причиняват суша, наводнения, градушки. Освен тази пряка връзка между селското стопанство и климатичните промени важно е да се отбележи и влиянието на някои видове нови енергийни източници като биогоривата например. С цел да намалят изпускането на парникови емисии в атмосферата учените създадоха биогорива, които се предполага, че изпускат по-малко парникови газове. За производството на тези биогорива се изисква използването на селскостопански площи, което увеличава цените на селскостопанската продукция заради намаляването на наличните за производството на храни обработваеми площи.

През 2006 г. Европейската комисия създаде *Европейска стратегия за биогоривата*

(COM(2006)34). Нейната цел е разработването на мерки за стимулиране на търсенето на биогорива, гарантиране на ползите за околната среда, развитие на производството и дистрибуцията на биогорива, увеличаване на снабдяването със суровини.

С Директива 2003/30/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 2003 г. Съюзът задължава страните членки да въведат законодателство за гарантиране на по-широкото използване на биогорива. През 2009 г. тази директива отстъпи място на

Директива 2009/28/ЕС, която въведе нови условия за произвеждането на биогорива като например забрана за използването на суровини от терени с висока степен на биоразнообразие или с високи въглеродни запаси.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

При определяне на националните политики в областта на селското стопанство освен споменатите глобални предизвикателства и тенденциите в развитието на световното и европейското земеделие важна роля играят и проблемите, свързани със състоянието на сектора и протичащите в него процеси, както и проблемите при въвеждане и овладяване на новите механизми за управление и регулиране на сектора. Отчитайки основните трудности пред аграрния сектор в България, Научният консултативен съвет по земеделие определи четири основни насоки за развитие през периода 2007 – 2013 г. Те са свързани със структурната реформа в областта на земеделието и характерното за България наличие на много микро- и малки собственици на земя, които произвеждат предимно за собствена консумация. Такива са: 1) усъвършенстване на пазарните механизми за реализация на земеделските продукти чрез осигуряване на професионални съвети за земеделските производители, изграждане и поддържане на ефективна система от пазарни институции (например изграждане на система от борси и тържища); 2) подпомагане развитието на земеделските производствени структури; 3) създаване на държавна политика, която стимулира земеделското производство – например чрез подпомагане на активното участие в специализирани изложения за селското стопанство и хранителната промишленост; 4) стимулиране на аграрната наука чрез държавни поръчки за разработване на научни проекти и програми.

Основен стратегически документ в областта е *Програмата за развитие на селските райони* за програмния период 2007 – 2013 г., приета през 2006 г. Тя съдържа мерки за постигане на по-висока конкурентоспособност въз основа на модернизиране на технологиите, насърчаване на инвестициите в подобряване на факторите за производство, както и насърчаване на иновациите с цел повишаване добавената стойност на сектора.

ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОФИЛ И ЗНАЧЕНИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Въпреки че тенденциите в развитието на селското стопанство в държавите – членки на ЕС, са еднопосочни, темпът на развитие в новите и старите страни членки се различава значително. Като цяло дялът на селското стопанство в брутният вътрешен продукт на страните членки намалява. Доходите в сектора на селското стопанство в новите и в старите страни членки за периода 2000 – 2009 г. отчитат увеличение с около 0,6 % на година. В новите страни членки за същия период доходите в сектора нарастват с около 67 %, или 7,4 % на година.

Въпреки увеличаването на производителността и доходите в сектора на европейско равнище доходността на аграрния сектор остава ниска. Поради тази причина голяма част от производителите зависят от преките плащания на ЕС. Много от тях се опитват да диверсифицират доходите си с дейности, които не са свързани със земеделието.

Селското, горското и рибното стопанство създават 5 % от брутният вътрешен продукт (БВП) на България за 2011 г. (при 11,4 % от БВП за 1999 г.). Спадът в относителния дял на сектора се дължи, от една страна, на прираста на БВП през последните 10 години, а от друга, на спада в брутната добавена стойност на сектора с около 30 %. Ниският дял на селското стопанство в икономиката, характерен за развитите държави, обикновено е съпроводен със сравнително нарастване на производителността на труда в сектора. Относително еднаквата трудова заетост през последните години в аграрния сектор на страната, съпроводена със значителен спад на неговия принос в БВП, свидетелства за липса на подобно повишаване на производителността на труда. Ниската производителност води и до значително по-ниски възнаграждения. За 2007 г. доходите в сектора са били с около 40 % по-ниски от средното равнище за страната.

Основните предизвикателства пред развитието на аграрния сектор в страната са ниското образователно равнище на селскостопанските производители, неефективното управление при обработването на земята, ниската степен на механизация, неспазването на изискванията по отношение на качеството на използвания посевен материал и прилагането на селекционните практики и практиките на отглеждане.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ОБЩА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА (ОСП)

Общата селскостопанска политика е първата обща политика на ЕС и една от основните европейски политики, които заемат водещо място в бюджета на ЕС. Тя води началото си от 50-те години на миналия век, когато първите държави членки решават да създадат инструмент за подкрепа на земеделската производителност, осигуряваща достъпни храни на потребителите, както и жизнеспособен селскостопански сектор в рамките на Общността. Взетите мерки за постигане на основните цели на политиката – например субсидии за земеделско развитие, доведоха до излишъци и разходи, които застрашиха устойчивостта на ОСП в дългосрочна перспектива.

Първите значителни реформи в ОСП започнаха през 80-те и продължиха през 90-те години на миналия век. Те включиха преориентиране на помощите с цел да се насърчи конкурентоспособността на земеделските производители и екологично чистото земеделие. С реформите в края на 90-те (Програма 2000) беше включена и политика за развитие на селските райони. През 2003 г. преките плащания за земеделските производители станаха основно перо на субсидиите от ОСП. В резултат на тези реформи разходите за ОСП на ЕС намаляха от около 70 % от бюджета през 70-те години на миналия век до под 40 % през сегашния програмен период (2007 – 2013 г.).

От 2010 г. насам се обсъждат и новите реформи в бюджета за ОСП за 2014 – 2020 г. Решение по тези въпроси ще бъде взето до края на 2013 г. от Съвета на ЕС и Европейския парламент. Предложените промени включват намаляване на общите разходи за ОСП с 3,2 процентни пункта от общия бюджет за ОСП до 36,2 %. Наред с това селскостопанският сектор ще получи и субсидии за изследователска дейност и иновации, резерви, помощ за гладуващи и други проекти.

Основните цели на ОСП за периода 2014 – 2020 г. са в три насоки: жизнеспособно производство на храни, устойчиво управление на природните ресурси и действия, свързани с климатичните промени, и балансирано териториално развитие. Реформата предвижда запазване на структурата на ОСП, изградена около два стълба: 1) преки субсидии и преки плащания, пазарна

подкрепа, промоционални програми; 2) развитие на селските райони. Преките субсидии към фермерите ще се определят на базата на права за плащане, разпределени на национално или регионално равнище между фермерите. Тридесет процента от преките субсидии ще се разпределят като „зелени плащания“ и ще насърчават опазването на околната среда. Нова мярка е подкрепата за създаване на организации за сдружаване на фермерите, което цели насърчаване на дейности, свързани с научноизследователска дейност, екологично отглеждане на култури, насърчаване на биоразнообразието, устойчиво използване на природни ресурси, намаляване на промените в климата.

Отзивите от заинтересованите страни до този момент са противоречиви. Наред с одобрението за инициативата на ЕК за създаване на „по-зелена“ ОСП има и опасения, свързани с прекомерното увеличаване на бюрокрацията и несъобразяването с икономическите реалности. Въпреки че предложението се опитва да направи плащанията за различните държави членки по-равнопоставени, съществува недоволство заради недостатъчните мерки, взети по този въпрос.

С приемането на България в Европейския съюз страната започна да усвоява средства по ОСП. Размерът на плащанията се определя, като се раздели годишният финансов пакет на страната на големината на обработваната земеделска площ. Тази схема е по-проста от схемата за единно плащане (SPS), защото не е необходимо да се определят правата на плащане. Въпреки това тя не предлага на земеделските стопани гъвкавост при определяне на правата на плащане според индивидуалните им потребности.

Степента на усвояване и ефективното използване на средствата по ОСП в България са затруднени от нискоинтензивната структура на производство, ограничената продукция на някои от най-силно субсидираните култури и ниските добиви. Други бариери са липсата на административен капацитет, прилаганите неадекватни подходи за събиране на данни, недостатъчната координация между съответните агенции. Наред с това структурата на българското селско стопанство (голям брой микро- и малки земеделски производители) ограничава тяхната възможност да кандидатстват за субсидии. Този недостатък се допълва и от липсата на ефективни канали за защита на интересите на земеделските производители.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ПУБЛИЧНА ПОДКРЕПА ЗА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ В ЕС В РАМКИТЕ НА ОСП

Общата селскостопанска политика за периода 2007 – 2013 г., описана в Регламент (ЕС) № 1698/2005, се концентрира върху три тематични оси: а) повишаване на конкурентоспособността на селскостопанския и горския сектор; б) подобряване на околната среда и в) подобряване на качеството на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика. В допълнение на тези три оси е разработена и четвърта ос „Лидер“.

Държавите членки разработиха и прилагат национални програми за развитие на земеделието на базата на тези 4 оси, които отразяват националните и регионалните особености. Националните програми за развитие на земеделието на 27-те страни членки са разработени на базата на Стратегическите насоки на Общността за развитие на земеделието.

Най-интензивно е подпомагането на биологичното производство по ос 2 – мярка 214 „Агроекологични плащания“, която насърчава фермерите да преминат към биологично производство посредством компенсаторни плащания. Всички 27 страни членки

подкрепят развитието на биоземеделието с публични средства посредством компенсаторни плащания на хектар, които са различни по размер за различните култури и в различните страни и региони. Изключение прави Франция, която от 2010 г. подпомага биофермерите си по реда на чл. 68 от Регламент 73/2009 на Съвета, а не по ОСП. Дания прилага смесен подход – плащания по мярка 214 или по чл. 68 на Регламент 73/2009. Холандия е единствената страна членка, която не прилага специфични компенсаторни плащания за биологично земеделие. В повечето страни членки подпомагането за земеделски площи в преход към биологично земеделие е по-високо, тъй като по време на преходния период производителите спазват всички изисквания, но нямат право да използват знака за биопроизводство, съответно да продават продуктите си на по-високи цени от традиционните. След изтичането на преходния период и получаването на сертификат за биологично производство равнищата на компенсаторните плащания стават по-ниски.

Според официалните данни от Общата рамка за мониторинг и оценка (Common

Monitoring and Evaluation Framework – CMEF) публичните разходи за подкрепа на биологичното производство, изплатени средно на хектар през периода 2008 – 2009 г., варират от 7 евро/ха (Великобритания без Англия) до 314 евро/ха (Кипър). Четиринадесет страни членки изплащат по-малко от 150 евро/ха средно, между които и България. Само 4 страни членки подпомагат биологичното пчеларство. Плащанията са, както следва: Австрия – 25 евро/кошер; България – 18,4 евро/кошер; Естония – 32 евро/кошер, а нивата на плащанията в Испания са различни в отделните региони.

ПУБЛИЧНА ПОДКРЕПА ЗА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ В ЕС ИЗВЪН МЕРКИТЕ ОТ ОСП

Извън мерките от националните програми за развитие на земеделието (ОСП) много държави и региони прилагат национални или регионални политики за подкрепа на биологичното земеделие. Подпомагат се финансово производството, преработката и маркетингът на биологични храни, финансира се кампания за популяризиране на биологичните храни сред потребителите, финансира се научни изследвания, свързани с биоземеделието.

Подкрепа за преработката и маркетинга на биопродукти съществува в Естония, Финландия, Фландрия (Белгия), Германия, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Холандия, Румъния, Испания и Шотландия. Осигурява се финансова помощ за изграждане на местни преработвателни предприятия, създаване на кооперативи за маркетинг

на продукцията, промоция на местни инициативи за продажби, участия в търговски изложения и панаири.

Много страни членки подкрепят професионалното обучение и консултантските услуги за биопроизводителите. В някои от тях обученията и консултациите се предоставят от асоциациите на биофермерите, за което те получават публична подкрепа. В някои държави обученията и консултациите се предлагат не само на фермерите, но и на преработвателите, както и на инспекторите, работещи в сертифициращите органи.

Разпространяването на информация за биоземеделието и различните образователни програми са други две дейности, които се подпомагат от повечето страни

членки. Основната информация, която се разпространява, е под формата на брошури, книги, интернет сайтове. Подпомага се създаването на учебници по биоземеделие за професионалните гимназии по селско стопанство например в Австрия, Германия, Естония и Испания. Предлагат се курсове по биоземеделие в държавни университети и научни институти.

Люксембург подпомага финансово пилотни проекти за включване на биопродукти в ученическите столове. Подобни проекти съществуват в Чехия, както и на регионално равнище в Германия, Италия и Испания.

Много страни членки финансира научни изследвания, свързани със специфични национални и/или регионални теми в областта на биологичното земеделие.

НА КАКВО СЕ ДЪЛЖИ УСПЕХЪТ НА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ В ЕВРОПА?

Основна заслуга за развитието на биологичното земеделие имат потребителите, които устойчиво продължават да търсят и да купуват биологични храни и напитки, като по този начин стимулират производството. На второ място са обединените усилия на всички участници по биоверигата – производители, преработватели, търговци, сертифициращи органи, консултантски и обучителни организации, които успяват да поддържат високо качество на произведените храни и напитки. Всяка година изискванията стават по-строги, а гаранциите за потребителите – по-добри. Много важен е приносът за развитието на биоземеделието през последните 10 години и на научните изследвания, които подпомагат производството с нови методи, техники и технологии на производство и предоставят научни факти и доказателства за качествата и ползите от биохраните за потребителите.

Всички фактори в своята цялост водят до въвеждането на разумна и целенасочена политика на равнище ЕС, която е стимул за държавите членки да подпомагат биологичното земеделие. В ЕС биологичното производство е официално регламентирано през 1991 г., когато ЕК публикува Регламент 2092 за биологично производство, преработка и търговия с биологични продукти. Постепенно Европейският съюз включи биологичното земеделие сред приоритетите в Общата селскостопанска политика. Успоредно с това политиката за подкрепа и приоритизиране на биоземеделието беше прехвърлена и в националните земеделски политики на страните – членки на ЕС. През 2004 г. Европейската комисия прие Европейски план за действие за биологични храни и земеделие (European Action Plan for Organic Food and Farming), който поставя три основни задачи:

- развитие на пазара за биологични храни посредством информиране на потребителите за ползите от биологичните храни;
- по-ефективна публична подкрепа за биологичните производители, включително чрез кохерентно и подобро усвояване на фондовете и мерките от ОСП, разработване на национални планове за действие и повече научни изследвания;
- подобряване на стандартите за биологичното земеделие на ЕС и укреп-

ване на системите за контрол и сертификация.

Планът съдържа 21 конкретни действия, които имат за цел да допринесат за постигане на поставените цели. Общо 17 национални и 10 регионални плана за действие за развитие на биологичното земеделие се прилагат в Европейския съюз от 2007 г. Плановете в отделните страни се различават по политиките, които насърчават, по периодите на действие, както и по типове насърчавани дейности.

РАЗВИТИЕ НА БИОПРОИЗВОДСТВОТО

Биологичното земеделие е сравнително нова земеделска система, чиято цел е да произвежда качествени и здравословни храни и напитки при опазване на природата, съхраняване на почвеното плодородие и отглеждане на животните при условия, максимално близки до естествените им нужди.

Биологичното земеделие води началото си от 30-те години на миналия век. Особено бурно е неговото развитие след 1993 г., когато биологичните храни навлизат масово в супермаркетите и тяхното търсене нараства значително.

Производството на биологични земеделски продукти, преработката на биологични храни и означаването на готовите продукти се извършват на базата на подробно разписани стандарти и правила за производство. Целият процес – от производството до продажбата в магазина, се контролира от независими сертифициращи органи.

Само за 20 години от нишови биопродуктите успяха да заемат сериозен пазарен дял. Сертифицираните площи в ЕС-27 преминаха границата от 9 млн. ха през 2010 г., като достигнаха 5,1 % от използваемата земеделска площ (ИЗП). Държавата с най-голяма сертифицирана площ в ЕС е Испания (1,5 млн. ха), най-голям брой сертифицирани ферми има в Италия.

Световният пазар на биологични храни и напитки през 2010 г. възлиза на 59 млрд. долара. Нарастването е повече от три пъти за последните 10 години (17,9 млрд. долара за 2000 г.). Биологично производство се практикува в повечето страни по света, но консумацията е ограничена предимно в два района: Северна Америка и Европа, които потребяват 96 % от световното производство на биохраните.

Продажбите на биологични храни и напитки в Европа за 2010 г. са приблизително за 28 млрд. долара, което превръща континента във втория по важност пазар на биопродукти в света. Осем от първите десет страни в света с най-голяма консумация на биопродукти са в Европа. Германия е най-големият пазар на биопродукти в Европа, като осигурява почти 1/3 от продажбите. Най-много биопродукти консумират жителите на скандинавските и на алпийските страни. Биопродуктите имат най-голям пазарен дял в Дания, където 7 % от продажбите на всички храни и напитки са био. Класацията на страните, чиито жители отделят най-много средства за биопродукти, отново се води от Дания – 142,2 евро на човек от населението годишно, следвана от Люксембург – 127,5 евро на човек, и Австрия – 117,8 евро на човек от населението годишно. Тенденцията за увеличаване на потреблението на биохраните се запазва и през последните години въпреки финансовата криза.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ОБЛАСТТА НА ХРАНИТЕ, СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И БИОТЕХНОЛОГИИТЕ

Справянето с глобалните предизвикателства изисква сътрудничество на международно равнище. Основни играчи в това отношение са водещите икономики на ЕС, САЩ и Япония (но също и разрастващите се икономики на Китай, Индия, Бразилия и др.), които имат капацитета да развият научноизследователска и иновационна дейност в мащаб, който може да доведе до сериозен напредък. В същото време големите икономики са основният източник на парникови емисии и основният потребител на енергийни източници. Освен партньори тези страни са и конкуренти на ЕС. САЩ и Япония правят по-големи инвестиции в НИРД, като една от основните разлики в сравнение с ЕС се наблюдава в дела на частните инвестиции в научноизследователска и иновационна дейност. Някои бързоразвиващи се икономики като Китай, Индия и Бразилия инвестират все повече средства в научните изследвания в сферата на храните, селското стопанство и биотехнологиите.

Хранително-вкусовата промишленост е индустрия със среднонисък интензитет на НИРД. Според аналитичния доклад „Потенциални предизвикателства за иновациите в хранително-вкусовата промишленост“, разработен като част от проекта „Еуроре INNOVA“, индустрията в ЕС харчи сравнително по-малко като процент от промишленото производство, отколкото основните си конкуренти САЩ, Япония, и Австралия. Като се има предвид, че 99,7 % от предприятията в промишлеността в Европа са малки и средни, подобно на други индустрии те срещат сериозни затруднения в инвестирането в НИРД и разработването на иновативни продукти поради липса на финанси и експертен капацитет.

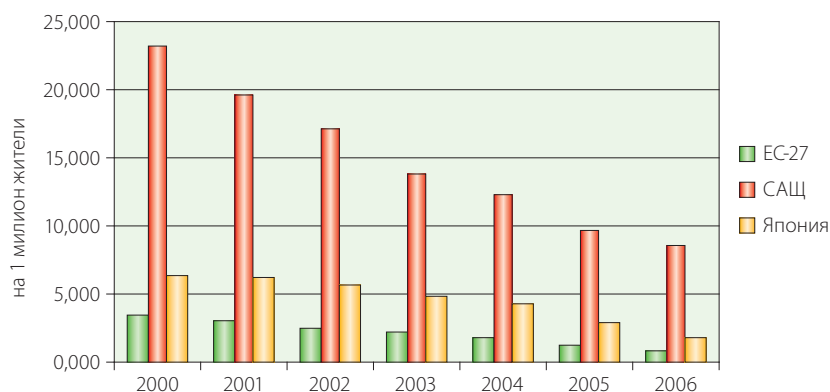
Биотехнологиите за разлика от хранително-вкусовата промишленост са индустрия с висока интензивност на НИРД. Според данни на ОИСР фирмите, развиващи биотехнологии в ЕС-18 (държавите – членки на ОИСР), са 6031 (данни от 2009, 2010 и 2011 г.), докато в САЩ те са 6213. Седемдесет и два процента от фирмите в областта на биотехнологиите в ЕС-18 са малки (до 50 души персонал). За САЩ този показател е 76 %, а за Япония – 44,4 %. За разлика от САЩ, където едва 12 % от общите разходи за НИРД в биотехнологиите идват от малките

фирми, тази стойност за държавите – членки на ЕС, е близо 33,5 %. Според доклад на Евростат за биотехнологиите в Европа (*Statistics in Focus*) от 2007 г.¹ компаниите в сферата на биотехнологиите в ЕС-27 са със значително по-малко персонал, продажби и съответно инвестиции в НИРД, отколкото компаниите, развиващи биотехнологии в САЩ и в Япония. Сравнявайки инвестициите в НИРД средно за една фирма в ЕС-27 и САЩ, равнището на инвестиции, които

една фирма прави в НИРД в биотехнологии в Европа, е около 8 пъти по-ниско в сравнение със САЩ (данни от 2010 EU Industrial R & D Investment Scoreboard²).

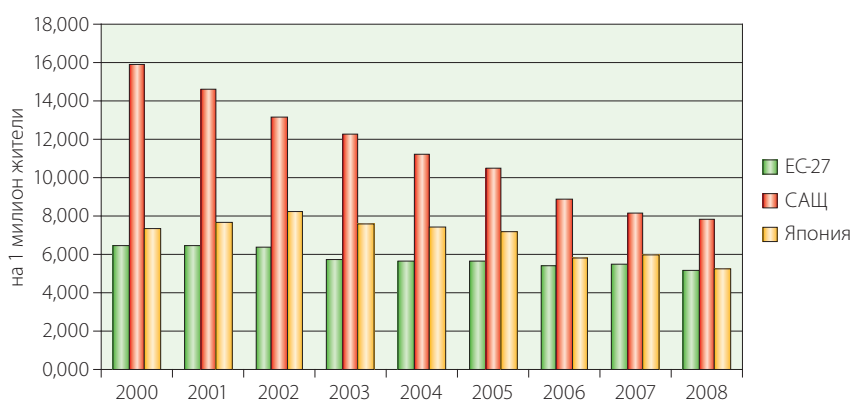
По данни на ОИСР от 2010 г. частният сектор в САЩ инвестира в биотехнологии около 22 030 млн. долара по паритетна покупателна способност (ППС). За 17-те държави членки, за които има информация³, инвестициите се равняват на 8065 млн. долара

РЕГИСТРИРАНИ ПАТЕНТИ В ОБЛАСТТА НА БИОТЕХНОЛОГИИТЕ – ПАТЕНТНО ВЕДОМСТВО НА САЩ

Източник: Евростат, 2012.

РЕГИСТРИРАНИ ПАТЕНТИ В ОБЛАСТТА НА БИОТЕХНОЛОГИИТЕ – ЕВРОПЕЙСКО ПАТЕНТНО ВЕДОМСТВО

Източник: Евростат, 2012.

¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-07-100/EN/KS-SF-07-100-EN.PDF

² http://iri.jrc.es/research/docs/2010/SB2010_final_report.pdf

³ Франция, Германия, Испания, Белгия, Италия, Дания, Холандия, Швеция, Ирландия, Австрия, Финландия, Словения, Чехия, Португалия, Естония, Полша и Словакия.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

(ППС). Въпреки че липсват данни за някои държави – членки на ЕС, ясно е, че САЩ инвестират значително повече в биотехнологиите от ЕС. Според индикатора интензивност на НИРД на бизнеса в сферата на биотехнологиите, който представлява размера на инвестициите в НИРД като процент от добавената стойност на индустрията, САЩ отново изпреварват значително ЕС, като отчитат 0,26 % интензивност, докато този процент за 17-те държави членки, за които има налична информация, е 0,13 %.

Европейският съюз регистрира значително по-малко патенти в сферата на биотехнологиите в сравнение със САЩ на човек от населението. Превъзходството на САЩ в това отношение се очертава ясно от базите данни на двете патентни ведомства. Въпреки че отслабва като тенденция, Япония също изпреварва ЕС по брой на кандидатствания за регистрация на патент в сферата на биотехнологиите.

Един от факторите, които благоприятстват създаването на качествен научен продукт в ЕС и на които се базира потенциалът за развитие на научните изследвания в сферата на храните, селското стопанство и биотехнологиите, е равнището на развитие на фундаменталната наука в университетите и научните звена в ЕС, което се оценява като много добро. ЕС притежава капацитет да развива научни изследвания в разнообразни области и с високо качество. Като основни предимства на ЕС се сочат още капацитетът за производство на продукти с добавена стойност, както и силните позиции на ЕС в екологията.

Съществуват обаче и фактори, които се отразяват отрицателно на потенциала на ЕС в сферата на научноизследователската дейност в областта на храните, селското стопанство и биотехнологиите. Те са свързани с институционалната и нормативната уредба в сектора, а също и със структурата на предприятията и взаимодействието им с академичните среди. Институционалните фактори включват: фрагментарност на публичните механизми за подкрепа на научноизследователската дейност и ниско равнище на междурегионално сътрудничество в НИРД сред фирмите и институциите. Пречките, свързани със законодателството, включват непредвидими промени в нормативната рамка за ГМО и неприлагане на някои европейски директиви на национално равнище, които биха допринесли за развитието на секторната научноиз-

следователска дейност. По отношение на взаимодействието между предприятията и научните среди са налице ограничен капацитет в областта на НИРД, недостиген трансфер на технологии от университетите и изследователските институти към промишлеността, намаляващ брой на учащите се в специалности в областта на

природните науки. За да бъдат развивани иновативни продукти, трябва да бъде привлечен човешки ресурс с необходимата квалификация и знания както в университетите и изследователските звена за развитие на фундаменталната наука, така и в предприятията за нейното прилагане в индустрията.

НАУКА И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ОБЛАСТТА НА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ

Биологичното земеделие е сравнително нова производствена система, която се развива изключително бързо и динамично и се нуждае от подкрепата на нови технологии. Те са изключително важни както за отглеждането на растения и животни на равнище ферма, така и за преработката на биохрана и напитки. Едно от най-важните предимства на биологичното земеделие е отказът от използване на химични препарати за растителна защита и химични торове и във връзка с това един от приоритетите в научните изследвания е създаването на сортове растения, устойчиви на болести и неприятели.

Преработката на биологични продукти е строго регламентирана, разрешени за използване са много малък брой хранителни и технологични добавки, преработката на биологични и конвенционални храни трябва да бъде разделена по време или по място. Това затруднява изключително много преработвателите и се нуждае от помощта на науката за решаване на конкретни проблеми. Например влагането на натриев нитрит (E250) и на калиев нитрат (E252) при производството на биоколбаси е разрешено под условие, и то в ограничени количества с цел запазване на свежий червен цвят на месото. Тенденцията е и двете добавки да бъдат забранени за използване в момента, в който се намери алтернатива. Това е още една тема за научни изследвания.

В Европейския съюз основният документ, който определя необходимостта от провеждане на научни изследвания, е *Европейският план за действие за биологично земеделие*. Планът предвижда общо 21 дейности, чието изпълнение има за цел да увеличи дела на биологичното производство в ЕС. Дейност № 7 от плана поставя акцент върху научните изследвания, които да подпомогнат нарастването на броя на фермите, занимаващи се с биологично земеделие, както и увеличаване на производствения им капацитет.

На европейско равнище научните изследвания в областта на биологичното земеделие се координират и финансират посредством Рамковите програми за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности, в това число: 17 проекта по Шестата рамкова програма (2002 – 2006 г.), 15 проекта по Петата рамкова програма (1998 – 2002 г.), 19 проекта по Четвъртата рамкова програма (1994 – 1998 г.) и 21 проекта по Третата рамкова програма (1990 – 1994). По действащата Седма рамкова програма (2007 – 2013 г.) до момента са одобрени и финансирани 9 значими проекта.

Специализиран в координацията на научните изследвания в областта на биологичното земеделие в Европа е CORE Organic project. Началото е поставено през 2004 г. в рамките на ERA-NET схемата на ЕК, създадена с цел да подобри сътрудничеството между научните изследвания в отделните страни членки с финансиране от Шестата рамкова програма. Първоначално в партньорството участват 11 страни. След 2010 г. се присъединяват още 10 страни, в момента в инициативата участват 26 партньори от 21 европейски страни. Основната цел на CORE Organic е да подобри качеството, релевантността и използването на ресурсите на европейските научни изследвания в областта на биохраните и биоземеделието чрез натрупване на критична маса и разработване на обща научноизследователска програма.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПОТЕНЦИАЛ НА БЪЛГАРИЯ

Разходите на национално равнище (включващи инвестиции на предприятия, държавния сектор, висши училища и нестопански организации) за НИРД в селскостопанските науки за 2010 г. са 37 457 хил. лв., което е 8,9 % от общите разходи за НИРД за годината. Това е най-ниската стойност на инвестициите в този сектор от 2001 г., когато те са 34 733 хил. лв. Въпреки тенденцията да се увеличават инвестициите в НИРД от частния сектор през 2010 г. в областта на селскостопанските науки 79 % от общите инвестиции са направени от държавата. За сравнение през 2001 г. държавните инвестиции в сектора са представлявали около 95 % от общия дял на разходите за НИРД в селскостопански науки. Следователно в сравнение с цялостното положително развитие за увеличаване на частните инвести-

ции в НИРД в сектора на селскостопанските науки тази тенденция също се наблюдава, макар и със значително по-слаби темпове.

По отношение на обучението в областта на биотехнологиите и хранителните технологии Националната агенция за оценка и акредитация (НАОА) сочи, че са налице остаряла материално-техническа база и недостатъчна практическа подготовка на студентите. Според данни на агенцията около 50 % от завършилите биотехнологии и 70 % от завършилите хранителни технологии се развиват професионално в същата специалност.

По данни на Евростат за 2008 г. подадените молби за регистрация на патенти към Европейското патентно ведомство от

България в сферата на биотехнологиите са 1,53, което е 0,2 патента на един милион жители. За сравнение средното равнище за ЕС е 5,16 подадени заявления за патент на 1 млн. жители, като нивото на патентната дейност в новите държави членки варира между 2,85 за Естония (лидер за региона) и 0,02 за Румъния, която е единствената държава членка с по-малък брой патенти на 1 млн. души от България.

АКРЕДИТИРАНИ ВИСШИ УЧИЛИЩА В СЕКТОРА НА ХРАНИТЕ, СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И БИОТЕХНОЛОГИИТЕ ОТ НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ, 2012

Биотехнологии	Хранителни технологии	Селскостопански науки
Софийски университет „Св. Климент Охридски“	Университет по хранителни технологии, Пловдив	Аграрен университет, Пловдив
Химикотехнологичен и металургичен университет, София	Колеж в Сливен към ТУ, София	Русенски университет „Ангел Кънчев“
Университет по хранителни технологии, Пловдив	Технически колеж, Ямбол	Лесотехнически университет, София
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“	Русенски университет „Ангел Кънчев“, филиал в гр. Разград	Тракийски университет, Стара Загора
Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“		Висше училище „Земеделски колеж“, Пловдив
Русенски университет „Ангел Кънчев“, филиал в гр. Разград		Технически университет, Варна

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ОБЛАСТТА НА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ В БЪЛГАРИЯ

Български учени и научни организации се занимават активно с изследвания на различни аспекти на биологичното земеделие от 2000 г. По теми, свързани с производството на биологични продукти и храни, най-активно работят: Аграрният университет – Пловдив; Тракийският университет – Стара Загора, ВУАРР – Пловдив, Лесотехническият университет, както и някои от институтите в системата на ССА – ИПЖЗ – Троян, ИГРР – Садово, ИФК – Плевен, ИПК – Чирпан, ИЗ – Карнобат, ИЗК „Марица“ – Пловдив, и др. Научен екип от УНСС в продължение на няколко години изследва потребителските нагласи на българите по отношение на биологичните храни.

Научните проекти се финансират от различни международни, европейски и национални програми и фондове, както и от собствените бюджети на университетите и институтите. Много важен финансов инструмент е Фондът за научни изследвания на МОМН, който разпределя финансови средства

за финансиране на научни и научноприложни проекти на конкурсен принцип.

Биологичното земеделие е част от второто приоритетно направление **„Здраве и качество на живота, биотехнологии и екологично чисти храни“** на Стратегията за развитие на науката в България до 2020 г. На приключилата на 16.07.2012 г. последна сесия на ФНИ на МОМН най-много проекти са били подадени именно по това приоритетно направление.

Важна предстояща стъпка е обединяването на възможно най-голям брой заинтересовани страни в българска технологична платформа „Биологично земеделие“ по подобие на европейската „TP Organics“. Обсъждането и дефинирането на приоритетни теми за научни изследвания в областта на биологичното земеделие в България ще допринесат за повишаване на ефективността и за практическата полза от научните изследвания за българската икономика, а оттам и за привличане на частни инвестиции за научни изследвания.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

СЕМЕЙНИЯТ БИЗНЕС С ВОДЕЩА РОЛЯ В РАЗВИТИЕТО НА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ

„Интермед 1“ ЕООД е водеща българска фирма в производството на фитоекстракти, етерични масла, натурални етерични води, диетични хранителни добавки. Изпълнява инвестиционна програма за създаване на собствено производство на суровини и тяхното органично сертифициране. Фирмата произвежда биосертифицирани етерични масла и сушени билки от собствени насаждения на 2000 декара полета. Земята също е сертифицирана като био и се намира в екологично чист район. Във фирмата е създаден затворен производствен цикъл с постоянен контрол на качеството. „Интермед 1“ ЕООД следва правилата на движението Fair trade (Справедлива търговия). Целта е да се подобрят трайно условията на труд и опазване на околната среда.

Г-н Стефанов, бихте ли ни разказали повече за Вашата фирма. Как се насочихте към биоземеделieto?

„Интермед 1“ ЕООД е семейна фирма, с 10-годишна история. В момента сме лидер на пазара в производството и търговията с биосертифицирани етерични масла и натурални продукти (розово масло и широка гама от около 20 други продукта). Имаме собствени насаждения в три региона на страната, като най-голяма част от обработваните площи се намират в с. Манолово. Производството ни е главно за износ.

„Интермед 1“ ЕООД е една от първите фирми в страната с органично сертифицирано земеделско производство, което дава един по-различен поглед върху производството и преработката на суровините. Фирмата работи в затворен цикъл със собствени насаждения, като изкупува продукцията и от други производители.

Решението да започнем този бизнес беше продиктувано от търсенето на крайния продукт. Насоката дойде от чужбина, където някои от бизнес партньорите ни започнаха да изискват биосертифицирана продукция. Бяхме подпомогнати с информация и консултации от една от най-големите фирми в козметичния бранш, разболяваща с натурална органично сертифицирана козметика в Германия, с която осъществихме дългосрочно ползотворно сътрудничество. Убедени сме, че биоземеделieto представлява връщане към някои практики за спасяване на природата вместо преследването на бързи печалби и отравянето на почвата в резултат на това.

В развитите икономики, например САЩ, има стряскащи данни за състоянието на земята преди въвеждане на практиките на биоземеделieto. За късмет в България тези проблеми не съществуват. Това се

дължи до голяма степен на факта, че българското земеделие е сравнително по-малко индустриализирано и голяма част от земеделските площи не са обработвани през последните години.

Възползвайки се от тези фактори, **„Интермед 1“ ЕООД се разви като най-големият производител на продукти от биорози в света.** Съществуват и други фирми, но те са в пъти по-малки и не притежават сертифицирани земеделски площи в мащаби като нашите. Това донякъде се дължи на сложността на работа и по-големият риск при производството. Органичното земеделие, особено при розите, е съпътствано от липсата на стандартизация на използваната технология. Чисто научно не им е отделяно необходимото внимание, особено по отношение създаване на органично сертифицирани препарати.

Кои според Вас са най-важните благоприятни фактори за развитие на биоземеделieto в страната и кои са основните пречки?

Най-добрата предпоставка у нас е земята. Основната част от земите ни са чисти. Половината не са интензивно използвани.

Няма натрупвания на вредни вещества, отпочинали са. Това е много сериозна предпоставка. В чужбина са нужни по 3-4 години за преминаване от конвенционално към биоземеделие, защото там земята трябва първо да се изчисти. При нас това го имаме като даденост. Основна пречка е липсата на култура на биоземеделieto както по отношение на производителите, така и на потребителите.

Бихте ли ни разказали за програмата за обучение, която провеждате. Тя само Вашите бизнес партньори ли засяга, или по-скоро искате да я наложите като стандарт на пазара?

За да осигурим качеството на продукцията, която изкупуваме, провеждаме програма за насърчаване на биоземеделieto, която цели създаването на суровинен тил биопроизводители, които дългосрочно да ни продават продукцията си. Това ще гарантира нейното добро качество. Подписвайки средносрочни и дългосрочни договори, ние трябва да можем да разчитаме на своите партньори. С фирмите, с които работим, сме в абсолютен синхрон и контрол. Ние задаваме технологията и обучаваме партньорите как да я прилагат.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Измести ли кризата външните Ви пазари?

Биопазарът е растящ. Може малко да се забави темпът, но като цяло хората искат по-чиста храна и козметика. Натискът върху цените се усеща. Всеки иска по-добри продукти, но ако може да заплаща по-малко. Тази тенденция се запазва. В началото разликите в цените между конвенционалните и биопродуктите бяха по-големи, сега ножицата се свива. Това става стандарт. При конвенционалната роза имаше пик на производството тази година. Биоцветът и биомаслото обаче не могат да се продават със същия темп. Реално тази година конвенционалните производители са с по-добри позиции от биопроизводителите.

Участва ли Вашата фирма в научноизследователски проекти?

Преди около 2 години направихме опит, но ударихме на камък. Имаше желание и възможност да работим с една турска и една английска фирма в проект за създаването на органичен инсектицид специално за розите. Колегите в Англия имаха заготовка на екстракта, но нямаше маслодайната роза, затова планирахме да се направят опити при нас и в Турция. Подадохме документите директно в Брюксел. Турция и Англия успяха да се включат в проекта, а България – не. Оказа се, че причината е негласуван бюджет по програмата от българска страна. България се оказа административно неподготвена и сега проектът се осъществява само между Англия и Турция. Струва ми се, че в България няма никаква взаимовръзка между потребностите, възможностите и желанията на бизнеса и производителите, от една страна и науката, от друга.

Какво смятате, че трябва да се направи в тази насока?

Държавните институции и научните звена трябва да са достатъчно гъвкави и да се създаде механизъм, чрез който да се направи стиковка между бизнеса и научните звена. Трябва да се види какво е необходимо за бизнеса и как научните звена могат да го подпомагат. При всички положения има научен капацитет. Смятам, че не е въпрос и на финансиране – има достатъчно възможности за финансиране от Европа. Въпрос е на далновидност и инициатива.

Нищо не се прави в посока създаване на по-здрави и например по-слънцеустойчиви растения. Нямаме разработки на нови сортове. България би могла да бъде осно-

вен хъб, от който да тръгват много други растения. Имаше прекрасни планини, земите ни са добри, което е голямо богатство. Не можем да правим по две реколти, както е в други държави, но можем да правим качество. Това е нашата силна страна. За съжаление обаче това преимущество не се използва.

Като добър пример мога да дам колегите от Индия, които срещнах на международна конференция на производителите на етерични масла от цял свят. Те споделиха, че на всеки три години техният научен институт прави нов сорт, с който да подпомага техния бизнес, като например разработки с цел създаване на по-качествено масло, по-маслодайно растение и т.н. Друг пример е Франция. При посещението ми в техния институт по лавандулата, който е предприятие със смесено участие на държавата и частния бизнес, видях как се работи върху това да се създават нови сортове, да се борят с болестите, да се дават решения на проблемите с насажденията в страната. Вижда се, че има заинтересованост от двете страни.

При нас се наблюдава липса на заинтересованост за сътрудничество. Вървим по инерция. В България много се гордеем с розата, но нищо не е направено за подобряване условията за нейното производство през последните 30-40 години. Много стратегии се пишат, без да намерят по-нататъшно осъществяване. Имаше достатъчно образовани хора, но липсва иновационна култура.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В ПОДКРЕПА НА БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ

Разговор със Светла Боянова, заместник-министър на земеделието и храните

Госпожо Боянова, намираме се към края на програмния период. Какви са постигнатите резултати по Програмата за развитие на селските райони до момента?

Програмата за развитие на селските райони оказва изключителна подкрепа за нашите фермери и малките общини през последните пет години. Успяхме да навикваме забавянето при стартирането ѝ, решихме повечето административни проблеми и оттук нататък всичко е в ръцете на нашите бенефициенти. До момента сме договорили близо 60 % от средствата, което е повече от три милиарда и половина лева, от тях сме платили над милиард. Разбира се, остава ни още много работа както по приключване на програмата, така и по подготовката за новия програмен период.

Как Програмата за развитие на селските райони подпомага този вид земеделие?

Развитието на биологичното производство в България е един от безспорните ни приоритети. Работим усилено да имаме повече биологични производители, повече площи с биологични култури и повече разнообразие в отглежданите по биологичен начин животни. Всички знаем за ползите за нашето здраве от биологично произведените продукти. Не бива обаче да забравяме, че ползите са и за околната среда, защото биологичният метод на производство щадя природата и опазва природните ни ресурси.

Финансовото подпомагане на биологичното производство в страната се осъществява главно със средства по някои от мерките по Програмата за развитие на селските райони, което е стимул за развитие на сектора.

По мярка 214 „Агроекологични плащания“, подмярка „Биологично земеделие“, направления „Биологично растениевъдство“ и „Биологично пчеларство“ кандидатстват голяма част от българските биологични производители. С официално одобреното шесто изменение на ПРСР са приети нови по-високи нива на компенсаторните пла-

щания за биологичните производители, което е допълнителен стимул за увеличаване на произведените по биологичен начин продукти. На базата на предварителна информация за тази година имаме подадени 3294 заявления за подпомагане, което, сравнено с броя им от 2011 г. – 2560, показва засиления интерес и върнатото доверие към мярка 214. За 2012 г. очакваме изплатените средства да се увеличат тройно – от 12 млн. евро за 2011 г. на 34 млн. евро. За поредна година ще направим всичко възможно изрядните земеделски стопани по мярка 214 да получат плащанията си още през декември т.г.

Статистиката показва, че за биорастителството през годините ситуацията е следната: през 2009 г. имаме едва 240 бенефициенти, които са получили 1,2 млн. евро за обща площ от 4 хил. ха. За 2012 г. стопаните са вече 1360, площта е 27 хил. ха, а получената субсидия достига 11 млн. евро. Любопитен факт е, че от регистрираните през 2011 г. 1054 биологични оператори 924 са кандидатствали за подпомагане по мярка 214, което показва, че почти всички стопани, отглеждащи биологична продукция, са се възползвали от възможностите, които предоставя мярка 214 „Агроекологични плащания“. Подобна е тенденцията и при биологичното пчеларство. Ако през 2009 г. сме подпомогнали 18 хил. пчелни семейства с 200 хил. евро, през 2012 г. броят е 36 хил. семейства с 655 хил. евро.

Всичко това ни дава увереност, че значителният ръст на кандидатстваните не се дължи на случайност, а е силно изразена тенденция, която показва, че полаганите от нас усилия се забелязват от страна на фермерите и те са възвърнали доверието си към мярката.

В мярка 121 са определени така наречените гарантирани бюджети, посредством които финансовата помощ се насочва приоритетно към определен вид кандидати и съответните инвестиции, необходими за техните стопанства. Един от тези гарантирани бюджети (23 млн. евро) е насочен към стопанства, които се намират в период на преход от конвенционално към биологич-

но производство на земеделски продукти и храни. Към този гарантиран бюджет се наблюдава засилен интерес от страна на потенциалните кандидати, което показват данните от проведените до момента приеми по мярката. Допълнително през 2012 г. пренасочихме финансов ресурс към мярка 121, като част от тези средства приоритетно се дават на кандидати, които са сертифицирани биологични производители и земеделски производители, одобрени по мярка „Агроекологични плащания“.

Насочихме и допълнителен ресурс към мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери“. Два от приоритетите, включени в мярката, са насочени към проекти на млади фермери, чиито стопанства са в процес на преход към биологично производство или притежават сертификат за биологично производство на земеделски продукти и храни. По този начин предоставихме възможност и по мярка 112 целево да бъдат насочвани средства към кандидати, които развиват биоземеделие.

Интересът към мярка 123 също е голям, тъй като тя предлага възможности за финансово подпомагане на проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез разширяване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти. С мярка 142 „Създаване на организации на производители“ подпомагаме създаването на организации на производители на биологично произведени продукти. По мярка 111 „Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания“ финансираме провеждането на информационни дейности и обучителни мероприятия за биологичните производители, тясно свързани с тяхната дейност.

Какви са пречките пред развитието на сектора в страната?

На редица срещи, които имаме със земеделските стопани, те споделиха, че причина за слабия интерес към мярка 214 за развитие на биологично земеделие и екологични дейности е изискването да се обработва

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

една и съща площ през 5 последователни години. Ако това изискване не се спази, фермерите трябва да върнат изцяло или частично получените до момента средства.

Поради динамичния пазар на земеделската земя спазването на петгодишния ангажимент е трудно изпълнимо. Заради това, а и по принцип нашите усилия са насочени към създаването на ясни правила и ред при ползването на земеделските земи и сключването на споразумения между отделните фермери. Факт е, че през последните две години имаме значително подобрене в това направление.

Друг основен проблем пред развитието на сектора е липсата на опит както от страна на стопаните, така и на администрацията. В

старите страни членки този процес е започнал още през 90-те години и след редица проблеми в момента това са най-популярните и лесни за прилагане мерки, за които се отделят големи финансови ресурси.

Какво се предвижда по отношение на целите, свързани с разпространяване на научни знания, модернизиране на технологичната база и насърчаване на иновациите през следващия програмен период?

Европейският съюз залага изключително много на тази тема. Неслучайно един от приоритетите е именно стимулирането на трансфера на знания и иновации в селското и горското стопанство. Акцентът се поставя и върху разработването на нови

продукти, практики, процеси и технологии. Подпомагането по тази мярка ще насърчава различни форми на сътрудничество и създаването на клъстери и мрежи.

Предвижда се също така сформирани на оперативни групи в рамките на Европейското партньорство за иновации (ЕПИ) за селскостопанска производителност и устойчивост. ЕПИ е изцяло нова област на въздействие в рамките на регламента за развитие на селските райони през следващия програмен период. В рамките на ЕПИ ще се създават групи от заинтересовани страни като селскостопански производители, изследователи, консултанти и предприятия, които участват в селското стопанство и сектора на храните.

НОВИНИ

МЕЖДУНАРОДНО СПЕЦИАЛИЗИРАНО ИЗЛОЖЕНИЕ ЗА ЖИВОТНОВЪДСТВО, ПТИЦЕВЪДСТВО И МЕНИДЖМЪНТ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО – EUROTIER 2012

EuroTier е водещо за Европа изложение на професионалното селско стопанство, технологии и стоки за животновъдството и птицевъдството, оборудване за животни и птици, ветеринарна медицина, фуражи и технологии за тяхното приготвяне. Изложението се провежда периодично на 2 години. Следващото изложение ще продължи от 13 до 16 ноември 2012 г.

През 2010 г. броят на изложителите се увеличи с 15 % и достигна 1764 от 46 страни. Около 130 000 посетители се информираха за новостите в областта на технологиите, генетиката, средствата за производство и услугите в модерното животновъдство, както и за потенциала на развитие в областта на биоенергетиката и децентрализираното енергоснабдяване.

ЗЕЛЕНА СЕДМИЦА 2013

В периода 18-27 януари 2013 г. в Берлин, Германия, ще се проведе 78-ото Международно изложение за земеделие и хранително-вкусова промишленост „Зелена седмица 2013“. Първото издание на изложението е проведено през далечната 1926 г. Това е едно от най-големите изложения в света за храни, земеделие и градинарство. Производители на храни и напитки от цял свят ще представят своите продукти. Изложението „Зелена седмица 2013“ се съпътства от множество семинари, конференции и срещи на разнообразни теми. То е място за срещи на министри на земеделието от различни държави, политици, мениджъри и

специалисти в областта на хранително-вкусовата индустрия и селското стопанство.

MILLESIME BIO

От 28 до 30 януари 2013 г. във Франция ще се проведе ежегодната изложба MILLESIME BIO, която се провежда в района на Лангедок-Русийон, най-големия регион за биологично производство на вино във Франция. Изложението е изцяло посветено на биологично сертифицираните вина. Специализираното изложение е създадено през 1993 г. от няколко винопроизводители в региона Лангедок-Русийон. MILLESIME BIO всяка година събира основните купувачи на вино от цял свят. През изминалата година изложението събра около 600 изложители от 15 страни, както и 3200 посетители, от които 21,5 % чужденци. По време на изложението се организират многобройни прояви за гостите. Целта на мероприятията е да помогнат за споделяне на иновации и обмяна на опит.

SIMA 2013

От 24 до 28 февруари 2013 г. ще се проведе 75-ото издание на изложението SIMA в Париж, което ще акцентира основно на международния обмен на идеи между специалистите в земеделието. Многобройни международни дейности и прояви, които ще съпътстват изложението, ще бъдат посветени на селскостопанска техника, животни, устойчива енергия и на съвременните технологии в земеделието. Изложението SIMA се провежда на всеки две години. В него участват около 1300 изложители от близо 40 страни и е домакин на повече от 200 000 посетители от над 100 страни, сред които и 300 чуждестранни делегации.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

Най-голямата организация в България за научноизследователска дейност в сектора на храните, селското стопанство и биотехнологиите е Селскостопанската академия (ССА). Академията е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити и самостоятелен бюджет към Министерството на земеделието и храните. За нейно начало се счита основаването през 1900 г. на земеделските училища по европейски образец в някои български градове. През годините множество наредби са определяли дейностите на включените в академията институти и организации, сред които Закон за земеделските опитни и контролни институти от 1924 г., Постановление № 169 за учредяване на Академия на селскостопанските науки (АСН) към Министерството на земеделието (1961 г.), Указ от 1971 г. за създаване на Селскостопанска академия „Георги Димитров“, закриване на академията през 1975 г. и учредяване на Селскостопанска академия през 1982 г. През 1998 г. академията бива преименувана със закон в Национален център за аграрни науки (НЦАН) и през 2008 г. тя връща старото си име – Селскостопанска академия.

Днес ССА е организация за научни изследвания, за приложна, обслужваща и спомогателна дейност в областта на земеделието, животновъдството и хранителната промишленост. Академията включва 26 научни института, 19 опитни станции и 2 експериментални бази към институтите. Сред приоритетите на организацията са: устойчиво развитие на конкурентоспособно земеделие в България, опазване на природните и генетичните ресурси, безопасни и качествени земеделски суровини и храни, подобряване качеството на живот в селските райони и устойчиво развитие на научния потенциал в аграрния сектор.

Научно обслужване и приложна дейност

През 2011 г. към ССА са създадени 92 демонстративни полета, където са проведени дни на отворените врати и срещи на научните звена с български и чуждестранни фермери. Организирането на открити дни по всички направления на научно-приложната дейност в ССА се наложиха като най-достъпната форма за по-бързо реализиране на постиженията на селскосто-

панската наука от непосредствените потребители – земеделски кооперации, дружества, фермери и фирми. През година са организирани общо 91 дни на отворените врати. Проведени са още 58 краткосрочни курса за повишаване квалификацията на селскостопански специалисти и фермери от земеделските кооперации и 216 научнопрактически конференции, семинари, симпозиуми, кръгли маси.

С цел подобряване на връзката със земеделските производители през месец септември ССА подписа рамков договор с Националната служба за съвети в земеделието за организиране и провеждане на съвместни мероприятия. До края на 2011 г. са проведени 10 семинара по актуални проблеми. Акцент беше спецификата на есента на 2011 г. в климатично отношение и проблемите, свързани с развитието на есенниците. Беше проявен голям интерес от страна на зърнопроизводителите, които се възползваха от възможността да получат компетентни съвети от водещи аграрни учени.

Ръководството на ССА организира разработването на специфична за условията на реколтната 2012 г. методика за обследване на есенните посеви. Направено бе предложение до Министерството на земеделието и храните съвместни екипи от институти на ССА и Института по хидротехника и мелиорации при БАН да извършат обследването и да предоставят препоръки за преодоляване на последиците от есен-

но-зимните неблагоприятни условия. За съжаление тази инициатива не можа да се доведе докрай поради недостиг на финансови средства.

Международно сътрудничество

През 2011 г. научноизследователските институти и опитните станции на ССА осъществяваха международно сътрудничество с учени от повече от 40 страни в рамките на съвместни изследователски проекти, участие в международни семинари, конференции, консултативни срещи, специализации в чужбина, прием на чуждестранни учени по тематика от взаимен интерес и др. Работи се по общо 170 проекта, от които 117 на двустранна основа с партньори от 30 страни. Институтите изпълняват 53 проекта, финансирани и подпомагани от различни международни институции – ЕС, Организацията по прехрана и земеделие (ФАО), Международния център по генетично инженерство и биотехнология (МЦГИБ), Биовърсити интернешънъл, Италия, Международната агенция по атомна енергия (МААЕ), Международния център за подобряване на царевичата и пшеницата (СИММИТ), Международния център за селскостопански изследвания за сухите райони (ИКАРДА).

По различни европейски програми се изпълняват общо 34 проекта. Институтите на Селскостопанската академия участват в 16 проекта по 7РП на ЕС, а финансирането

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

от ЕК възлиза на 2 161 120 евро за цялостното им изпълнение. Академията участва успешно в Програмата eContentplus на ЕС за превръщане на дигиталните данни в Европа в по-достъпни, полезни и използвани, Програмата на ЕС за транснационално и трансгранично сътрудничество за страните от Югоизточна Европа, Програмите на Изпълнителната агенция за защита на здравето и потребителите (ЕАНС) и на Европейската служба за безопасност на храните (EFSA). Финансирането на подразделения от Селскостопанската академия по други европейски програми е на обща стойност 596 503 евро. В различни проекти на Европейската програма за координиране на изследванията в науката и технологиите (Програма COST) учени от Селскостопанската академия са национални координатори или участници в 15 COST

акции в областите: „Храни и земеделие“, „Биомедицина и молекулярни бионауки“, „Индивиди, общества, култури и здраве“, „Науки за Земята и околната среда“.

ССА изпълнява и преки споразумения за научно-техническо сътрудничество със сродни научноизследователски организации от СР Виетнам, Китайската Народна Република, кралство Мароко, Румъния, Руската федерация, Молдова, Украйна, Франция и Съвместния изследователски център (JRC) на ЕК.

Интелектуална собственост

Постоянните структурни звена в системата на ССА към края на 2011 г. притежават общо 8 броя патенти, 4 броя заявки за патенти; свидетелство за регистри-

ран полезен модел, 28 броя марки (в т.ч. Централното управление на ССА притежава 8 броя марки за научните списания, които издава, и 3 броя марки за сортове растения), 389 броя сертификати за сортове растения и 14 броя сертификати за породи животни, издадени от Патентното ведомство на Република България съгласно Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни.

Притежаваните от ССА сертификати са 85 % от общия им брой в Патентното ведомство, което показва, че новите сортове растения и породи животни се създават основно в ССА. През 2011 г. общо са подадени 54 заявки за сертификати, а Патентното ведомство е издало общо 30 броя сертификати за нови сортове растения и породи животни.

УСПЕШНИ ПРОЕКТНИ ПРАКТИКИ

SoCo Sustainable Agriculture and Soil Conservation project е ключов пилотен проект, финансиран от Joint Research Centre, Institute for Environment and Sustainability (IES) на Европейската комисия, чието реализиране беше подтикнато от Европейския парламент. В документата на Европейския парламент ясно се подчертава важноста на опазването на селското стопанство като набор от земеделски практики, свеждащи до минимум промяната в състава, структурата и биологичното разнообразие на почвата, като я предпазват от ерозия и деградация.

Целите на проекта включват подобряване разбирането на практиките за опазване на почвите в селското стопанство и техните връзки с други цели в областта на опазването на околната среда; анализ на начините, по които земеделските производители могат да бъдат насърчени чрез подходящи мерки да приемат практики за опазване на почвата (особено Програмата за развитие на селските райони); както и предоставяне на тази информация на разположение на съответните заинтересовани страни в ЕС.

За постигане на целите бяха извършени изследвания на връзката между проблемите на почвата, селскостопанските практики и системи, както и публичните политики и тяхното прилагане. Освен съ-

бирането и обработката на данни от целевия ЕС проектът включи и проучвания по дадена област чрез казуси, фокусирани върху изпълнението на дадени мерки на местно равнище. Бяха разработени общо 10 казуса от 10 държави членки, които бяха представени и обсъдени в рамките на 5 работни срещи, включващи представители на заетите в земеделието, както и други заинтересовани страни, съответните неправителствени организации и представители на държавни институции.

Партньор от българска страна в проекта е Аграрният университет – Пловдив, който разработи един от казусите по проекта. При завършване на проекта беше пуб-

ликуван финален отчет, който представи основните заключения и препоръки, направени в резултат на проучванията на европейско и национално равнище.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ПРИНОС НА БЪЛГАРИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СВЕТОВНАТА НАУКА

Д-Р СТАМЕН ГРИГОРОВ е роден през 1878 г. в трънското село Студен извор. Успешно завършва елитната Първа мъжка гимназия в София. Тук щастлив случай го запознава с френския пълномощен министър в София и с негово съдействие продължава образованието си в Института по естествени науки в Монпелие, Франция. След това, завладян от желанието да стане лекар, постъпва в Медицинския факултет в Женева. Впечатлен от трудолюбието и таланта на младия българин, световноизвестният бактериолог проф. Масол го прави свой главен асистент.

По онова време по инициатива на Института „Пастьор“ в Париж е извършена международна анкета за броя на столетниците и техния дял в населението на всяка страна. Оказва се, че най-много столетници има в България. Обяснението е, че вероятният еликсир на дълголетието е киселото мляко, основна храна на българина, произвеждано единствено в България. До този момент никому не е известен причинителят на подквасването. С тази задача се заема Стамен Григоров и след многобройни опити в лабораторията на проф. Масол открива и изолира под микроскоп млечнокиселата бактерия.

В бр. 10 от 1905 г. на авторитетното френско научно списание „Ревю медикал дьо ла Романд“ се появява негова публикация, в която дава подробни сведения за причинителя за подквасването на българското кисело мляко. В знак на признателност към родината на откривателя световни учени единодушно го наричат „българска млечна бактерия“. По-късно получава името „Бактериум булгарикус“.

След защита на докторската си дисертация младият български учен отказва две предложения – да поеме катедрата на проф. Масол в Женева и да ръководи

Института „Пастьор“ в Сау Паулу в Бразилия. Връща се в родината и в продължение на 20 години е управител на болницата в Трън. В създадената от него лаборатория усилено работи за откриване на противотуберкулозна ваксина. На 29 декември 1906 г. в авторитетното списание „Ла прес медикал“ в Париж се появява негова статия за откриването на пеницилиновите гъбички. Учени в Европа и Америка коментират, че приложението на пеницилиновите гъбички е революция в медицината.

През Балканската война д-р Стамен Григоров е лекар на Булаирския фронт, където между войниците избухва холера. От направените изследвания той установява, че войници, яли плесенясал хляб, не заболяват. Това са същите пеницилинови гъбички, които открива през 1906 г. С тях успява да спаси живота на стотици бойци, за което е награден с Орден за храброст и със Златен червен кръст.

Големият български учен, дал на света тайната на дълголетието и откривател на пеницилина, умира през 1945 г. През 1996 г. негови родственици учредяват в София фондация „Д-р Стамен Григоров“. Болницата в Трън носи неговото име.

АКАД. ДОНЧО КОСТОВ е сред най-изтъкнатите български учени в сферата на агрономията и генетиката. Той полага основите, върху които се развиват генетиката и селекцията на растенията в България. Резултатите

от неговата научна дейност са признати в научния свят.

Роден през 1897 г., той завършва средното си образование в София, а след това със стипендия успява да замине за Германия, където завършва агрономство и защитава докторска дисертация в Университета в гр. Хале през 1924 г.

Работи като асистент в Агрономическия факултет на Софийския университет. След 1926 г. Дончо Костов заминава за САЩ, където работи в Харвардския университет със стипендия на фондация „Рокфелер“. Между 1932 и 1939 г. Дончо Костов работи в Института по растениевъдство в Санкт Петербург и Института по генетика в Москва, където ръководи лабораторията по междувидова хибридизация. Със завърщането си в България Дончо Костов става директор на Централния земеделски изследователски институт и ръководител

на катедрата по дарвинизъм, генетика и селекция при Агрономическия факултет на Софийския университет. През 1947 г. основава Института по приложна биология и развитие на организмите при БАН.

Научните постижения на Дончо Костов са в няколко направления: генетика, цитогенетика, цитология и имуногенетика. Сред постиженията на Дончо Костов са изясняване причините на междувидовата несъвместимост и хибридният произход на културните видове *Nicotiana tabacum*, *Nicotiana rustica* и *Nicotiana easti*; изследванията му за образуването на тумори при растенията; проучванията му върху дисконидната структура на гигантските хромозоми при *Drosophila melanogaster*; монографията „Цитогенетика на род *Nicotiana*“ (1941 – 1943 г.), за която получава международната награда „Бернардини“. През своята научна кариера Д. Костов публикува над 200 научни труда.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

БИЗНЕС ПРОФИЛИ

ПРИМАВЕТ – СОФИЯ ООД

Примавет – София ООД е производствено и търговско предприятие за ветеринарномедицински продукти (ВМП), за производство и търговия с допълващи комбинирани фуражи за пчели и фуражи със специално предназначение, производство и търговия с биоциди, както и асортимент от хигиенни продукти за домашни любимци, козметика с мед и прополис и пчеларски инвентар. Примавет – София ООД е специализирана в производството на ВМП за пчели, включително селскостопански бозайници и компанияни животни. Продуктите на Примавет – София ООД са клинично изпитани в университети и научни институти в Р България, Турция, Сърбия, Гърция, Иран. Във връзка с това са издадени научни публикации и доклади. Фирмата е сертифицирана по Международния стандарт за качество ISO 9001:2008.

За периода от своето създаване през 1994 г. до днес Примавет – София ООД притежава един патент и четиринадесет търговски марки, както и документирано фирмено ноу-хау. Фирмата успява да разработи и внедри повече от 45 продукта. Внедрените продукти представляват оригинални иновативни разработки или аналози. За своите продукти фирмата получава редица награди като Награда за иновации (2007 г.), сребърен медал от Съюза на изобретателите в Р България (2010 г.), Награда за най-иновативно предприятие (категория „малко предприятие“) на България за 2010 г. след проведеня Национален конкурс за иновативно предприятие на годината. Фирмата е печелила и множество плакети, дипломи и грамоти за принос в здравеопазването на пчелите.

Специалистите на фирмата си сътрудничат с изследователи от научни центрове при разработването на технологичните параметри на нови продукти, извършването на лабораторни и клинични изследвания. По своите проекти фирмата работи с Тракийския университет, Стара Загора, Централния научноизследователски ветеринарномедицински институт, София, Националната станция по биология и болести на дивеча, Медицинския университет, София, Българската академия на науките, както и с университети от Турция, Сърбия, Гърция и др.

ГИМЕЛ АД

Фирма „Гимел“ е създадена през 1995 г. Днес тя е лидер в производството на биозеленчуци в България и е основен доставчик за много страни в Западна и Централна Европа. Фирмата отглежда зеленчуци по методите на биологичното земеделие от 2000 г. „Гимел“ АД разполага с четири оранжерийни комплекса, с обща покрита площ 56 ха. Обектите са разположени в различни региони на страната: с. Звъничево, област Пазарджик, гр. Левски, област Плевен и гр. Мартен, област Русе. Дейността на фирмата включва също пакетиране и логистика на продукцията.

Фирмата притежава сертификати за гаранция на качеството и произхода като BCS Öko Garantie – за биологично производство и пакетиране; Ceres – за биологично производство; GLOBALG.A.P – за добри производствени практики; IFS Food (International Featured Standards) – един от най-високите стандарти за качество на храните. Пакетирането на биозеленчуците се извършва в специално създадено за целта предприятие, което функционира съгласно предписанията на IFS Food. Обектът е оборудван с модерна техника. Фирма „Гимел“ е член на Международната федерация на движенията за биологично земеделие (IFOAM).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ ТЕХНОЛОГИЧНИ ПЛАТФОРМИ

Европейските технологични платформи са важна инициатива за насърчаване на научноизследователската дейност по приоритетни области. Технологичните платформи са насочени към трансфер на знания и интелектуална собственост и целят по-доброто съгласуване на приоритетите на ЕС за научни изследвания с потребностите на индустрията и превръщането на постигнатите научни резултати в иновативни процеси и продаваеми продукти и услуги.

Технологичната платформа за развъждане на селскостопански животни⁴ има за цел да подкрепи участието на заинтересованите лица в създаването на индустриални партньорства, които да се занимават с важни проблеми, свързани с устойчивото развъждане на животни в Европа. Платформата се стреми да мобилизира научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновативните практики в Европа, като обедини ключови заинтересовани лица около обща визия за решаване на проблемите, свързани с развъждането на селскостопански животни и развитието на технологиите. През 2006 г. платформата е разработила средно- и дългосрочна **визия** за бъдещето в развъждането на селскостопански животни, а през 2007 г. е изготвена и **Стратегия за научноизследователска дейност**⁵, която представя приоритетите в научната и развойната дейност в кратко- и дългосрочна перспектива. Целта е в изпълнението на стратегията да се включат всякакви организации – от представители на бизнеса и научноизследователски звена до инициативи за финансиране на национално равнище. Членове на платформата до момента са около 120 организации.

Храна за живот⁶ е европейска технологична платформа, създадена през 2005 г. под егидата на Конфедерацията на хранителните

и питейните индустрии на Европейския съюз и следвайки принципите на Лисабонската стратегия. Платформата се занимава с иновации в селскостопанската и хранителната промишленост, която е най-големият производствен сектор в Европейския съюз. От създаването си Храна за живот е изградила тесни връзки с индустрията, научните среди и изследователите с цел да приоритизира основните научноизследователски потребности за европейската хранителна и питейна индустрия. Платформата работи и за осигуряване на ресурси, необходими за Европейското научноизследователско пространство в сектора на храните. Тя има амбицията да се справи и с други проблеми, които не са свързани с изследователската дейност. Храна за живот дава изключителна възможност на всички заинтересовани лица в европейската хранителна индустрия да повишат своята конкурентоспособност и да опазят благосъстоянието на потребителите в Европа. Платформата е представила своята **визия**⁷ за развитие и **Стратегията за научноизследователска дейност**⁸ съответно през 2005 и 2007 г.

Европейската технологична платформа за глобално здраве на животните⁹ е създадена през 2004 г., за да играе ролята на механизъм за фокусиране на приоритетите в научноизследователската дейност и има амбицията в дългосрочна перспектива да предостави нови и подобрени инструменти и приложения като ветеринарни ваксини и диагностични тестове. Платформата цели да подпомогне и ускореното предоставяне на нови продукти на пазара, като допринесе за превъзможването на ограниченията и проблемите на снабдителната верига. Според **визия 2015**¹⁰ на платформата важна нейна мисия е да полага допълнителни усилия за борбата срещу разпространяването на инфекциозни заболявания, които могат да имат унищожително социално и икономическо влияние не само в развитите страни, но и в развиващите се. **Стратегията за научноизследователска дейност (2006)**¹¹ пък има основно значение за постигането на целите на платформата. Целта на стратегията е да представи приоритетите в научноизследователската дейност в сферата и да предложи план за действие срещу проблемите в сектора.

⁴ <http://www.fabretp.info/AboutFABRETP.aspx>

⁵ <http://www.fabretp.info/StrategicResearchAgenda.aspx>

⁶ http://etp.ciaa.be/asp/about_etp/index.asp?doc_id=489

⁷ http://cordis.europa.eu/technology-platforms/food_en.html

⁸ http://cordis.europa.eu/technology-platforms/food_en.html

⁹ <http://www.etpgah.eu/>

¹⁰ <http://www.etpgah.eu/vision.html>

¹¹ <http://www.etpgah.eu/strategic-research-agenda.html>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

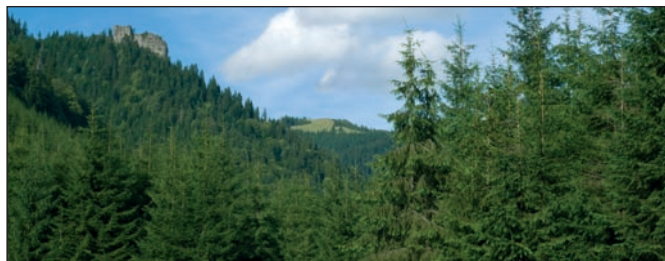

Европейската технологична платформа „Растения на бъдещето“¹² е форум на заинтересованите лица от растениевъдството и обединява членове от промишлеността, научните среди и фермерството. Тя дава възможност на всички заинтересовани лица да предложат своите виждания и да представят своите интереси на принципа на отворена дискусия. Платформата е изготвила **визия**¹³ за развитието на сферата и кратко- и дългосрочна **Стратегия за научноизследователска дейност**¹⁴ за европейския сектор на растениевъдството, като по този начин се стреми да постигне консенсус по отношение на проучванията и развойната дейност в сектора. Визията за ролята на растенията в бъдеще е представена най-добре от идеята за биоикономика на знанието, чиято важна част са растенията. Освен това платформата поставя на вниманието на европейските власти като Европейската комисия и Европейския парламент множество ключови проблеми. Въпросите от особено значение са свързани с нарастващата роля на растенията и науките за растителните видове за справяне на обществото с бъдещите предизвикателства. Друга важна тема е свързана с усилията да се осигури добра позиция на растенията и сектора на растениевъдството в обществена перспектива. За осъществяването на своите цели платформата се стреми да разшири научноизследователската дейност и иновациите в сферата, като мобилизира подкрепата на частния и публичния сектор на европейско, национално и регионално равнище.

Forest-Based Sector Technology Platform

Технологичната платформа за горски технологии¹⁵ е инициатива на европейския горския сектор и е създадена през 2005 г. с цел да представи визия за бъдещето на този сектор. Основната цел на платформата е да поощри европейското сътрудничество в сферата на научноизследователската дейност и иновациите. Горският сектор е жизненоважен за предоставянето на продукти и услуги за едно по-устойчиво общество. Платформата за горски технологии е форум за европейските собственици на гори, компании, изследователи и регулатори, който дава възможност на участниците да работят съвместно в подкрепа на развитието на нови схеми, продукти, услуги и бизнес модели за управление на горите. Както останалите технологични платформи на Европейския съюз,

тази платформа също има задължението да представи **визия**¹⁶ за развитието на сектора и да определи изследователски приоритети чрез **Стратегия за научноизследователска дейност**¹⁷. Дефинираните приоритети предоставят важна информация на програми за финансиране при разпределянето на ресурси и дават възможност да се постигнат целите на стратегията чрез финансирането на ключови научноизследователски проекти. Членството към платформата е отворено за всички участници в горския сектор и всеки заинтересован може да се присъедини. Някои от съществените дейности на платформата са свързани с поощряването на инвестициите, научноизследователската и развойната дейност, с подобряването на координацията между европейските и националните политики и подпомагането на цялостното развитие на конкурентоспособността на европейската икономика.

Нанотехнологии за медицински приложения¹⁸ е европейска технологична платформа, целяща да се занимае с прилагането на нанотехнологиите за постигането на научен напредък в здравеопазването. Наномедицината оползотворява физичните, химичните и биологичните свойства на материали от нанометричната скала и техният потенциал. Наномедицината позволява ранно разкриване и превенция на болести и подобряване на качеството на диагностиката и лечението на различни заболявания. Членове на платформата са 53 заинтересовани лица, сред които индустриални и академични експерти. Платформата подкрепя своите членове, като координира съвместни научноизследователски инициативи и подобрява връзките помежду им и между тях, Европейската комисия и страните – членки на Европейския съюз. Първата задача на платформата е да разработи документ – **визия** през 2005 г. за развитието на нанотехнологията и нейното прилагане в медицината. В документа експертите дефинират потребностите и възможностите за напредък до 2020 г. В началото на 2006 г. платформата се отваря за по-широко членство и създава **Стратегия за научноизследователска дейност** в областта, като по този начин представя един подобрен общ европейски метод на съдействие за разширяване на възможностите в здравеопазването, които сферата на нанотехнологиите предоставя. За осъществяване на стратегията платформата е определила като приоритетни дейностите, свързани с намаляването на фрагментираността на научноизследователската дейност, с мобилизирането на допълнителни публични и частни инвестиции и с определянето на приоритетни области за засилване на иновационните процеси, които имат връзка с медицинското приложение на нанотехнологиите.

¹² http://www.plantetp.org/index.php?option=com_content&view=article&id=68&Itemid=158

¹³ http://www.plantetp.org/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=55

¹⁴ http://www.plantetp.org/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=55

¹⁵ <http://www.forestplatform.org/en/about-ftp>

¹⁶ <http://www.forestplatform.org/en/reports-publications/key-ftp-documents>

¹⁷ <http://www.forestplatform.org/en/strategic-research-agenda;>
<http://www.forestplatform.org/en/reports-publications/key-ftp-documents>

¹⁸ <http://www.etp-nanomedicine.eu/public/about/objectives-mission>

ПРЕДСТОЯЩО

Международна научна конференция на тема „Състояние и тенденции за развитие на растениевъдната наука“, организирана от Аграрно-медицинския факултет, катедра „Растениевъдство“ на Аграрния университет, Пловдив, ще се проведе на 15 и 16 ноември 2012 г.

Националната служба за съвети в земеделието организира информационна среща – семинар под наслов **„Биологично земеделие и животновъдство – регионални възможности“** в Хасково. Семинарът ще се проведе между 15 и 23 ноември 2012 г.

Национален агросеминар ще се проведе от 29 ноември до 1 декември 2012 г. в Новотел Пловдив, гр. Пловдив. Организатор е Националната асоциация на зърнопроизводителите. Семинарът се провежда за втора поредна година.

Информационна среща – семинар **„Тенденции в биоземеделието“**, организирана съвместно от Националната служба за съвети в земеделието и Аграрния университет – Пловдив, ще се проведе в Пловдив между 03 и 07 декември 2012 г.

На 12-13 декември 2012 г. в гр. Хисаря ще се проведе Втората научна конференция с международно участие **„Състояние и перспективи за развитие на генетичните ресурси в животновъдството“**. Организатори на събитието са Аграрният университет – Пловдив, катедра „Животновъдни науки“ и Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството. Тематичните направления, които ще бъдат засегнати по време на конференцията, включват:

- Характеристика, мониторинг, съхраняване и тенденции на развитие на генетичните ресурси в животновъдството
- Технологии на хранене и отглеждане, здравеопазване и добри производствени практики за устойчиво производство и благоденствие на животните
- Преработка и производство на храни от животински продукти. Маркетинг
- Национална и европейска политика в областта на организацията и управлението на генетичните ресурси в животновъдството

Като част от събитието е планирано и връчването на наградата „Зооинженер на България за 2012 г.“ от Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството.

The screenshot shows the website interface for the 'Project Science and Business' (Проект "Наука и бизнес"). The header includes the logo of the Ministry of Education, Youth and Science, the project name, and a search bar. The main navigation menu has tabs for 'START' (НАЧАЛО), 'FOR THE PROJECT' (ЗА ПРОЕКТА), 'NEWS' (НОВИНИ), 'EVENTS' (СЪБИТИЯ), and 'WORKING GROUP' (РАБОТНА ГРУПА). The 'FOR THE PROJECT' tab is active, showing a news article dated 14.06.2011 about the implementation of a project for direct financial support. The article discusses the 'Development of human resources' program and the role of the Ministry of Education, Youth and Science. On the right side, there is a 'Latest News' section with a link to 'Upcoming good practices, published by the European Institute for Technology and Innovation'. The left sidebar contains links for 'Competitions', 'Results', 'Strengthened publications', 'Useful links', and social media sharing options.

ARC FUND

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“
ул. „Александър Жендов“ № 5, София 1113
тел. (02) 973 3000 ■ факс (02) 973 3588
www.arcfund.net

